

Institutul de Lingvistică
al Academiei Române
„Iorgu Iordan - Al. Rosetti”
București

Calea 13 Septembrie nr. 13
050711, București
Tel./Fax. +4021-3182452
E-mail:inst@lingv.ro

PLAN DE ACTIVITATE

2019

Programe fundamentale:

1. Tezaurul lexical al limbii române
2. Limba română ca expresie a culturii naționale
3. Atlase lingvistice românești
4. Locul limbii române între limbile romanice
5. Cultivarea limbii române
6. Dialecte și graiuri românești din România și din Europa
7. Tezaurul toponimic al României
8. Atlase lingvistice europene
9. Banca de informare și documentare lingvistică

Programul I. TEZAURUL LEXICAL AL LIMBII ROMÂNE

7 proiecte

1. DICȚIONARUL LIMBII ROMÂNE (DLR). LITERA A-Ad. SERIE NOUĂ. TOMUL I

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Reprezintă contribuția institutului la elaborarea *Dicționarului Academiei*, primul dintre cele trei deziderate ale înființării Societății Academice Române, devenită ulterior Academia Română. Prezentul tom este reluarea într-o formă nouă a literei A din *Dicționarul limbii române* (DA), elaborat de Sextil Pușcariu în 1913, conform cu normele de redactare a *Dicționarului limbii române* (DLR).

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Monica Busuioc	CS I	dr.	9

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alexandru Anghelina	CS	dr.	8
2.	Melania Bădic	CS III	dr.	10

3.	Victor Celac	CS III	dr.	4,5
4.	Valentina Cojocaru	CS	dr.	5
5.	Ramona Cătălina Corbeanu	CS	dr	5
6.	Garofița Dincă	CS	dr.	10
7.	Liliana Hoinărescu	CS III	dr.	10
8.	Mihaela Marin	CS III	dr.	10
9.	Cătălina Mărânduc	CS III	dr.	9,5
10.	Nicoleta Mihai	CS III	dr.	9,5
11.	Raluca Nedea	CS III	dr.	4,5
12.	Anabella-Gloria Niculescu-Gorpin	CS III	dr.	3,5
13.	Mihaela Popescu	CS II	dr.	9
14.	Carolina Popușoi	CS III	dr.	10
15.	Florin Sterian	CS	dr.	4,5
16.	Florin Vasilescu	CS III	dr.	10
17.	Ștefania Vulpe	ACS	drd.	10,5
Total	18 persoane			142,5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Număr de luni
1.	Elena Dosan	tehnored. II	1,5
2.	Roxana Andreea Teodorescu	op. II	1,5
Total	2 persoane		3

6. Colaborări: Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” (Cluj); Institutul de Filologie Română „A. Philippide” (Iași); Facultatea de Litere și Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București; Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”.

7. Anul înscrierii în plan: 2009

8. Termen de realizare: 2019

9. Fazele de lucru pe 2019:

Redactarea în Word a cuvintelor din porțiunea A–Ad în vederea predării la tipar

- Finalizarea reviziei de către șefa de Departament a tuturor porțiunilor predate;
- În paralel, verificarea introducerii corecturilor după revizie de către Nicoleta Mihai;
- Revizie încrucișată între colegi a porțiunilor redactate și revizuite;
- Întocmirea siglarului cronologic.

Informatizarea DLR

- Introducerea porțiunilor revizuite în interfață de către fiecare membru al Departamentului sub îndrumarea și controlul lui Alexandru Anghelina și Florin Vasilescu;
- Semnalarea eventualelor erori sau inconsecvențe rezultate în urma introducerii cuvintelor în interfață, informaticianului;
- Predarea tabelului Excel, în care a fost introdusă bibliografia, informaticianului pentru postare pe internet și pentru transpunerea automată a siglelor noi însoțite de datări.

2. DICȚIONARUL EXPLICATIV AL LIMBII ROMÂNE (DEX), ediția a III-a

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Reprezintă reeditarea *Dicționarului explicativ al limbii române* într-o nouă ediție îmbogățită și revizuită din punctul de vedere al inventarului de cuvinte și sensuri și al unificării normelor în conformitate cu ultima ediție a DOOM.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Monica Busuioc	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alexandru Anghelina	CS	dr.	0,5
2.	Melania Bădic	CS III	dr.	0,5
3.	Victor Celac	CS III	dr.	0,5
4.	Valentina Cojocaru	CS	dr.	0,5
5.	Ramona Corbeanu	CS	dr.	0,5
6.	Garofița Dincă	CS	dr.	0,5
7.	Liliana Hoinărescu	CS III	dr.	0,5
8.	Mihaela Marin	CS III	dr.	0,5
9.	Cătălina Mărănduc	CS III	dr.	0,5
10.	Nicoleta Mihai	CS III	dr.	0,5
11.	Raluca Nedea	CS III	dr.	0,5
12.	Anabella-Gloria Niculescu-Gorpin	CS III	dr.	0,5
13.	Mihaela Popescu	CS II	dr.	0,5
14.	Carolina Popușoi	CS III	dr.	0,5
15.	Florin Sterian	CS	dr.	0,5
16.	Florin Vasilescu	CS III	dr.	0,5
17.	Ștefania Vulpe	ACS	drd.	0,5
Total	18 persoane			9

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Număr de luni
1.	Elena Dosan	tehnored. II	0,5
2.	Roxana Andreea Teodorescu	op. II	0,5
Total	2 persoane		1

6. Colaborare cu Departamentul de etimologie

7. Anul înscrierii în plan: 2009

8. Termen de realizare: 2019

9. Fazele de lucru pe 2019:

- Îmbogățirea listei de cuvinte;
- Actualizarea normelor de redactare;
- Definitivarea redactării din porțiunea A–Ad, după cele două revizii;
- Continuarea redactării la porțiunea Ae–Az.

3. DICȚIONARUL ETIMOLOGIC AL LIMBII ROMÂNE (DELR)

a. *Dicționarul etimologic al limbii române (DELR)*, vol. al III-lea, litera D, partea I (**D-Dez**)

b. *Dicționarul etimologic al limbii române (DELR)*, vol I, literele A-B – revizie în vederea digitalizării.

1. Departamentul: Etimologie

2. Scurtă prezentare: Primul dicționar etimologic complet, realizat în România. Lucrare fundamentală pentru cercetarea istoriei vocabularului românesc.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Coordonatori proiect / Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ion Giurgea	CS II	dr.	11
2.	Cristian Moroianu	CS I	dr.	5,5

4. Colectivul de elaborare

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Iulia Barbu-Comaromi	CS	dr.	5,5
2.	Victor Celac (de la Departamentul de lexicografie și lexicologie)	CS III	dr.	5,5
3.	Iuliana Chiricu	CS	dr.	11
4.	Ștefan Colceriu	CS III	dr.	7
5.	Mihaela Morcov (de la Departamentul de dialectologie și onomastică)	CS	dr.	2,5
6.	Carmen Mîrzea Vasile	CS III	dr.	2
7.	Iulia Mărgărit (de la Departamentul de dialectologie și onomastică)	CS III	dr.	5
8.	Raluca Nedeia (de la Departamentul de lexicografie și lexicologie)	CS III	dr.	5,5
9.	Anabella-Gloria Niculescu-Gorpin (de la Departamentul de lexicografie și lexicologie)	CS III	dr.	3
10.	Andreea-Cristina Radu-Bejenaru	ACS	drd.	10
11.	Gabriela Stoica	CS	dr.	11
12.	Monica Vasileanu	CS III	dr.	9
13.	Dana Zamfir	CS III	dr.	8
Total	15			101.5

5. Anul înscrierii în plan:

- a volumului al III-lea, litera D, partea I, D-Dez: 2018;
- a vol I, litera A, revizie în vederea digitalizării: 2019.

6. Termen de realizare:

Redactarea integrală a DELR, vol. III, litera D, partea I (D-Dez): **decembrie 2021**;

Revizia literei A – **decembrie 2019**.

7. Fazele de lucru pe 2019:

Redactarea *Dicționarului etimologic al limbii române* (DELR), vol. al III-lea, litera D, partea I (D-Dez), în lucru.

Revizia *Dicționarului etimologic al limbii române* (DELR), vol I, litera A, în vederea digitalizării.

a. Împărțirea sarcinilor de lucru pentru redactarea volumului al III-lea al DELR, litera D, partea I, (D-Dez) și repartizarea lor:

- stabilirea, pe baza dicționarelor de referință, a corpusului integral de cuvinte-intrare din secțiunea/secțiunile care revin fiecărui cercetător spre redactare;

- realizarea sintezei tuturor soluțiilor și opțiunilor etimologice ale cuvintelor-intrare, cu respectarea criteriilor și a normelor folosite până în prezent;
 - stabilirea familiei lexico-etimologice a fiecărui cuvânt-intrare din propria porțiune, cu precizarea etimologiilor/propunerilor etimologice referitoare la fiecare membru al respectivei familii;
 - propunerea unor soluții etimologice, rezultate în urma cercetărilor individuale;
 - asigurarea corelării datelor lexicale și etimologice prin colaborarea cu ceilalți colegi.
- Participă la aceste activități colectivul de redactori ai DELR.

La următoarele activități participă membrii comitetului de revizie:

- organizarea materialului primit din partea redactorilor și stabilirea soluțiilor etimologice finale, în urma consultărilor cu aceștia;
- completarea cu date complementare a materialelor primite de la redactori;
- stabilirea, acolo unde este posibil și necesar, a etimologiilor indirecte și refacerea traseului etimologic al intrărilor;
- luarea unor decizii în legătură cu includerea unuia sau altuia dintre cuvintele analizabile în diverse familii lexico-etimologice;
- stabilirea corespondențelor etimologice între cuvinte;
- verificarea relațiilor de omonimie la nivelul intrărilor, în vederea realizării progresive a indicelui;
- cercetarea suplimentară a surselor romanice și a dicționarelor etimologice ale limbilor vechi.

b. Revizia *Dicționarului etimologic al limbii române (DELR)*, vol I, literele A, în vederea digitalizării.

Revizuirea materialului va fi realizată de membrii echipei de revizie. Vor colabora, prin verificarea datărilor și prin stabilirea unor datări noi, și anumiți membri ai echipei de redactori.

Activități complementare

- participarea la congrese și conferințe, naționale și internaționale, dedicate, în primul rând, cercetărilor de etimologie;
- publicarea de articole și studii conexe cercetărilor de etimologie.

4. FORMAREA CUVINTELOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ. DERIVAREA CU SUFIXE NOMINALE, vol. IV, partea a II-a

1. Departamentul: Gramatică

2. Scurtă prezentare. Lucrarea este o prezentare diacronică a derivării cu sufixe substantive, adjectivale și adverbiale în limba română, în continuarea tratatului *Formarea cuvintelor în limba română*, din care au apărut primele patru volume (*Compunerea, Prefixele, Sufixele. I. Derivarea verbală, Derivarea cu sufixe nominale*, partea I). Sufixele sunt prezentate sub formă de monografii, în ordine alfabetică. Volumul al IV-lea, partea a II-a, continuă seria monografiilor de sufixe nominale, adjectivale și adverbiale, începând cu sufixul *-e*.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Blanca Croitor	CS II	dr.	5,5
2.	Carmen Mîrzea Vasile	CS III	dr.	5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Andreea Dinică	CS	dr.	4
2.	Irina Lupu (de la Romanistică)	ACS	dr.	2
3.	Oana Stoica Dinu (de la Romanistică)	ACS	dr.	2
4.	Ana-Maria Barbu (de la Romanistică)	CS I	dr.	4
5.	Valentina Cojocaru	CS	dr.	5,5
6.	Ramona Corbeanu	CS	dr.	5,5
Total	8 persoane			33,5 luni

În afara planului: Marina Rădulescu Sala, Magdalena Popescu-Marin.

5. Anul înscrierii în plan: 2015.

6. Termen de realizare: 2020 (partea a II-a din volumul al IV-lea).

7. Faze de lucru pe anul 2019:

- finalizarea monografiilor de la sufixele care încep cu litera *-e*;
- stabilirea listei de sufixe care încep cu litera *-i*;
- pregătirea a două/trei monografii de la *-i* (inventar, bibliografie, redactare).

5. DINAMICA LEXICULUI LIMBII ROMÂNE ACTUALE

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Reprezintă contribuția Departamentului de lexicologie și lexicografie la studierea felului în care a evoluat vocabularul limbii române în special în perioada de după Revoluția din 1989, așa cum se reflectă în diverse tipuri de limbaj. Cercetarea este extrem de utilă pentru actualizarea dicționarilor, astfel încât să reflecte schimbările petrecute în vocabular.

3. Coordonatori:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Monica Busuioc	CS I	dr.	1
2.	Mihai Nicoleta	CS III	dr.	1

3. Colectivul de elaborare:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1	Alexandru Anghelina	CS	dr.	0,5
2	Melania Bădic	CS III	dr.	0,5
3.	Garofița Dincă	CS	dr.	0,5
4.	Liliana Hoinărescu	CS III	dr.	0,5
5.	Mihaela Marin	CS III	dr.	0,5
6.	Cătălina Mărănduc	CS III	dr.	0,5
7.	Raluca Nedea	CS III	dr.	0,5
8.	Carolina Popușoi	CS III	dr.	0,5
9.	Florin Sterian	CS	dr.	0,5
10.	Florin Vasilescu	CS III	dr.	0,5
Total	12 persoane			7

4. Anul înscrierii în plan: 2014

5. Termen de realizare: 2019

6. Fazele de lucru pe 2019:

Revizia finală a capitolelor din lucrare în vederea predării la Editura Academiei Române.

6. VOCABULARUL CROMATIC AL *BIBLIEI*. STUDIU ETIMOLOGIC ȘI SEMANTIC

1. Departamentul: **Etimologie**.

2. Scurtă prezentare: Studiarea fenomenului cromatic are, în istoria umanității, rădăcini venerabile și dezvoltări spectaculoase în multiple discipline. De la optică la antropologie, de la biologie la filozofie, de la medicină la estetică, interesul față de producerea, perceperea și semnificația culorilor a creat un vast continent cultural cu atât mai fascinant, cu cât cucerirea lui presupune generarea perpetuă a noi metode de cercetare, dinamism ideatic transdisciplinar, adoptarea de perspective tot mai largi. În lingvistică studiarea fenomenului cromatic este de neconceput fără fundament cognitiv și în absența unei înțelegeri profunde de context cultural. Studiarea termenilor de culoare este o preocupare constantă a lexicologiei clasice, însă ea merită să depășească cadrul limitat al amintitului domeniu. Proiectul de față vizează înțelegerea fenomenului lingvistic al numirii culorilor într-un sistem cultural integrat, suficient de larg însă pentru obținerea unor rezultate palpabile interesante. Ca atare ne propunem să ne aplecăm asupra termenilor de culoare prezenți în Biblie, în patru dintre tradițiile ei de expresie, adică în ebraică (textul masoretic), în greacă veche (Septuaginta și Noul Testament în greacă), în latină (Vulgata) și slavonă. Pe lângă exercițiul de etimologie profundă la care ne vom angaja pentru termenii fiecărei limbi, vom studia și fenomene de tipologie lingvistică, extinzând aria cercetărilor și asupra altor versiuni ale Bibliei (i.e. coptă), vom urmări randamentul de tranzitivitate a unor unități lingvistice fundamentale de la o cultură la alta prin traducere, vom analiza realitățile de profunzime pe care termenii cromatici respectivi le reprezintă în contextul precis al redactării textelor din corpusul studiat. Proiectul beneficiază, pentru îndeplinirea lui, de o echipă mixtă de lingviști din interiorul Institutului de Lingvistică, adică Ștefan Colceriu și Melania Bădic – filologie biblică, greacă veche, latină, ebraică, coptă – și de trei voluntari din afara acestuia : drd. Mihai Hâncu de la Institutul de Studii Sud-Est Europene - slavonă, greacă veche, latină; dr. Iulia Nițescu de la Institutul de Cercetări al Universității din București – slavonă, rusă; drd. Cristian Vechiu, filozofie, latină, greacă veche, coptă. Proiectul de față este singurul de natură etimologică din Institut în afara *Dicționarului Etimologic al Limbii Române*.

3. Coordonator:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Ștefan Colceriu	CS III	dr.	4
Total	1 persoană			

4. Colectivul de elaborare:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Melania Bădic	CS III	dr.	-
	Total 2 persoane		4	

Voluntari din afara Institutului de Lingvistică: drd. Mihai Hâncu de la Institutul de Studii Sud-Est Europene (filolog clasic și slavist); dr. Iulia Nițescu de la Institutul de Cercetări al Universității din București – slavonă, rusă (slavist); drd. Cristian Vechiu, filozofie, latină, greacă veche, coptă (filozof).

5. Anul înscrierii în plan: 2018.

6. Termen de realizare: 2020.

7. Faze de lucru pe 2019: publicarea de articole pe baza materialului selectat anterior.

7. INVENTAR DE CUVINTE LIVREȘTI (ICL) - Proiect nou

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Alcătuirea *Inventarului de cuvinte livrești (ICL)* este un proiect inedit. Lucrarea își propune să remedieze, așadar, o carență din spațiul lexicografic românesc. Corpusul de cuvinte va fi selectat din următoarele dicționare explicative contemporane: *NDU*, *DEXI*, *DEX 2016*, *DICR* etc. și va fi completat și evaluat cu ajutorul datelor oferite de *CoRoLa* (Corpus de referință al limbii române) și a bazei de texte în format electronic disponibile în cadrul Departamentului de lexicologie și lexicografie.

Prin evaluarea cuvintelor selectate pentru alcătuirea corpusului, proiectul vizează, de asemenea, reducerea inconvenientelor create de tratarea inconsecventă a mărcilor de variabilitate în dicționarele explicative contemporane amintite. În plus, prin indicarea mărcii de dialiteritate *livresc*, proiectul operează o raportare a lexelelor definite la contextul larg, și, implicit, al dinamicii limbii române, la familiile de cuvinte cărora acestea le aparțin, precum și la sinonimele acestora. Apreciem că *Inventarul* este util atât specialiștilor în domeniul lingvisticii, cât și publicului larg, interesat de o mai bună cunoaștere și utilizare a limbii române actuale și că, în viitor, acesta s-ar putea prelucra astfel, încât să devină primul *Dicționar de cuvinte livrești al limbii române*.

3. Colectiv de elaborare:

Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni/an
Mihaela Popescu	CS II	dr.	1,5
1 persoană			

4. Anul înscrierii în plan: 2018

5. Etapele realizării: 2019 (1,5 luni); 2020 (1,5 luni)

6. Termen de realizare: decembrie 2020

7. Faza de lucru în anul 2019:

– Redactarea studiului de fundamentare, a bibliografiei și a normelor de lucru ale proiectului *DICL*;

– Selectarea (parțială) a materialului care face obiectul corpusului *ICL*, din surse lexicografice moderne (dicționare cu caracter explicativ, precum *NDU*, *DEXI*, *DEX (2016)*, *DICR* etc.);

– Redactarea definițiilor și a informațiilor cu caracter normativ.

Programul II. LIMBA ROMÂNĂ CA EXPRESIE A CULTURII NAȚIONALE

8 proiecte

8. CORPUSUL ÎNSEMNĂRILOR ROMÂNEȘTI DE PE CARTEA VECHĂ ROMÂNEASCĂ DIN COLECȚIILE ACADEMIEI ROMÂNE

1. Departamentul: Limbă literară și filologie

2. Scurtă prezentare: Lucrarea valorifică însemnările românești aparținând secolelor al XVI-lea – al XVIII-lea de pe aproximativ 5.000 de exemplare de carte veche românească. Pentru studierea istoriei limbii române, însemnările constituie o sursă documentară de o valoare inestimabilă. Scrise în diverse zone dialectale, unele pentru care, în epoca veche, deținem puține informații din domeniul lingvistic, aceste însemnări conțin particularități de limbă insuficient sau deloc cunoscute.

3. Coordonator:

Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
Alexandru Mareș	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlu științific	Nr. de luni
1.	Liliana Agache	CS III	dr.	5
2.	Marius Mazilu	CS	dr.	5,5
3.	Al. Mareș	CS I	dr.	4,5
4.	Anca Sapovici	ACS	drd.	5
5.	Cristinel Sava	CS	dr.	4,5
6.	Emanuela Timotin	CS I	dr.	5
Total 6 persoane				30

5. Data înscrierii în plan: 2003

6. Termenul de realizare: 2019

7. Fazele de lucru pe anul 2019: extragerea însemnărilor existente din cărți vechi românești (ante 1780) din fondurile Bibliotecii Academiei Române: 60 (Liliana Agache), 60 (Al. Mareș), 66 (Marius Mazilu), 54 (Cristinel Sava), 60 (Anca Sapovici), 60 (Emanuela Timotin); redactare glosar și indice.

9. CRESTOMAȚIA LIMBII ROMÂNE, vol. al III-lea

1. Departamentul: Limbă literară și filologie

2. Scurtă prezentare: Tema, care a figurat în planul de cercetare al institutului în perioada 1983-1987 și s-a reintrodus în 2012, s-a soldat cu tipărirea vol. I (1521-1639) (¹1994/ ²2016) și cu alcătuirea volumului al II-lea (1640-1715). Al treilea volum al lucrării va cuprinde cca 80 de texte literare și neliterare din perioada 1716-1780, caracterizată prin influențele reciproce dintre variantele literare. Volumul, a cărui alcătuire va fi finalizată în 2019, este structurat, ca și primele volume, în patru secțiuni distincte: *Introducere*, *Reproducerea textelor*, *Glosar de cuvinte*, *Indice de nume proprii*.

3. Coordonator:

Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
Alexandru Mareș	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Liliana Agache	CS III	dr.	6
2.	Al. Mareș	CS I	dr.	4
3.	Cristinel Sava	CS	dr.	4,5
4.	Anca Sapovici	ACS	drd.	6
5.	Maria Stanciu-Istrate	CS I	dr.	6
6.	Emanuela Timotin	CS I	dr.	6
Total	6 persoane			33

5. Data înscrierii în plan a volumului al III-lea: 2018

6. Termenul de realizare: 2019

7. Fazele de lucru pe anul 2019: transcriere și colaționare texte; redactare.

10. CELE MAI VECHI CĂRȚI POPULARE ÎN LITERATURA ROMÂNĂ

1. Departamentul: Limbă literară și filologie

2. Scurtă prezentare: Continuarea temei care a figurat în planul de cercetare al institutului nostru între 1990 și 2003, soldată cu alcătuirea și publicarea a 11 volume. Volumul următor va cuprinde editarea și cercetarea problemelor filologice și lingvistice ale romanului popular *Varlaam și Ioasaf*.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alexandru Mareș	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Stanciu-Istrate	CS I	dr.	5
Total	2 persoane			5,5

5. Termenul de realizare: 2019 (termen prelungit ca urmare a redactării în 2017 a subcapitolului *Probleme ale cercetării limbii române literare*, aferent volumului *Istoria lingvisticii românești*)

6. Fazele de lucru pe 2019: continuarea studiului lingvistic, glosar.

11. MONUMENTE ALE CULTURII VECHI ROMÂNEȘTI

1. Departamentul: Limbă literară și filologie

2. Scurtă prezentare: *Pravila de la Govora*, studiu filologic, studiu lingvistic și ediție de Marius Mazilu. Ediția reproduce în transcriere interpretativă textul tipărit la Govora în 1640, prezentând în aparatul critic diferențele lingvistice din ms. rom. 2471 (Biblioteca Academiei Române din București) – autograful traducătorului, Mihail Moxa. *Apostolul* lui Coresi, studiu filologic, studiu lingvistic și ediție de Cristinel Sava. Ediția reproduce în transcriere interpretativă textul tipărit la Brașov în circa 1566 după exemplarul unicat al Bibliotecii Academiei Române (CRV II 12).

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alexandru Mareș	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Marius Mazilu	CS	dr.	5,5
2.	Cristinel Sava	CS	dr.	2
Total	3 persoane			8

5. Termenul de realizare:

Pravila de la Govora: 2019

Apostolul lui Coresi: 2021

6. Fazele de lucru pe 2019: transcriere și realizare a aparatului critic (Marius Mazilu); transcriere și extragere material indice (Cristinel Sava).

12. EVOLUȚIA LIMBII ROMÂNE PRIN TRADUCERI (1866–2016) – Proiect nou

1. Departamentul: Limbă literară și filologie

2. Scurtă prezentare: Teza de la care pornim este aceea că, deși, după cum bine se știe, „traducerile nu fac o literatură” (Kogălniceanu 1840), ele pot fi creatoare de limbă. Proiectul va urmări ce se câștigă și ce se pierde dintr-o limbă – *recte* limba română – pe parcursul unui secol și jumătate, datorită/ din cauza traducerilor literare. Perioada luată în considerare va fi intervalul situat între 1866 (anul debutului literar al lui Eminescu) și 2016. Studiind o serie de traduceri literare apărute în acești 150 de ani, vom urmări cum a evoluat limba română. Vom studia traducerile a șapte autori francezi din secolul 19: H. de Balzac, A. Dumas, G. Flaubert, A. France, V. Hugo, G. de Maupassant și E. Zola. Aceștia s-au bucurat de faimă atât în timpul vieții, cât și ulterior și au beneficiat de nenumărate traduceri în limba română în intervalul amintit. În plus, primele traduceri sunt cvasicontemporane cu textele originale.

Analizele traductologice vor scoate în evidență când încep să fie folosiți unii termeni, unele locuțiuni, când și în ce condiții se impun aceștia/ acestea în limbă, când și în ce traduceri apar anumite calcuri, fie și efemere.

3. Coordonatoare

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Mariana Neț	CS I	prof. univ. dr.	3

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Mariana Neț	CS I	prof. univ. dr.	8
2.	Victor Celac	CS III	dr.	-
3.	Gabriela Petrescu	CS		-
Total	1 persoană			8

5. Consultant: prof. univ. dr. Georgiana Badea (Universitatea de Vest, Timișoara).

6. Anul înscrierii în plan: 2019

7. Termen de realizare: 2022

8. Faza de lucru pe 2019: documentare, studiu de corpus, redactare preliminară a unui articol.

13. VARIAȚIE SINTACTICĂ ÎN ROMÂNA ACTUALĂ NONSTANDARD

1. Departamentul: Gramatică

2. Scurtă prezentare: Este o temă de mare actualitate, intrând în sfera de interes a numeroase centre de cercetare lingvistică ale Europei. Tema permite investigarea unor domenii ale românei actuale rămase, până acum, în afara interesului de cercetare (mai ales, sub aspectul cercetării sintactice). Tema este importantă atât sub aspect teoretic și metodologic, cât și sub aspectul descrierii complete a limbii române. Teoretic, asigură aprofundarea conceptelor fundamentale de română nonstandard, iar, în cazul variației diatopice, permite și investigarea relației cu româna veche; metodologic, asigură stabilirea procedeelelor adecvate pentru cercetarea noilor domenii; descriptiv, permite completarea descrierilor existente cu zonele neinvestigate și, implicit, stabilirea corespondențelor, pe de o parte, cu româna standard, iar, pe de alta, cu române veche.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Gabriela Pană Dindelegan	CS I	prof. emerit dr.	3

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Raluca Brăescu	CS III	lect. univ. dr.	3
2.	Blanca Croitor	CS II	dr.	1
3.	Andreea Dinică	CS	dr.	2
4.	Adina Dragomirescu	CS II	conf. univ. dr.	-
5.	Mihaela Gheorghe	CS II, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
6.	Carmen Mîrzea Vasile	CS III	lect. univ. dr.	1
7.	Isabela Nedelcu	CS	conf. univ. dr.	3
8.	Alexandru Nicolae	CS III	lect. univ. dr.	3
9.	Irina Nicula Paraschiv	CS III	asist. univ. dr.	3
10.	Camelia Stan	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
11.	Andra Vasilescu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
12.	Rodica Zafiu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
Total		13 persoane		25 luni

În afara planului: dr. Margareta Manu Magda (CS III, 1,5 luni)

5. Anul înscrierii în plan: 2015.

6. Termen de realizare: 2019.

7. Faze de lucru pe 2019: definitivarea (de către fiecare participant) a unui capitol, în vederea realizării cărții *Variație diacronică și diatopică în limba română*.

14. MORFOLOGIA ISTORICĂ A LIMBII ROMÂNE

1. Departamentul: Gramatică

2. Scurtă prezentare: Destul de neglijată anterior în bibliografia internațională, româna beneficiază deja de două lucrări fundamentale, în engleză, o gramatică (*The Grammar of Romanian*, OUP, 2013, ed. G. Pană Dindelegan) și o sintaxă istorică (*The Syntax of Old Romanian*, OUP, 2016, ed. G. Pană Dindelegan), la care se adaugă bibliografia românească. Lucrarea de față urmărește să umple un gol existent nu numai în bibliografia internațională, ci și în cea românească: până în prezent, nu există o lucrare de morfologie care, pornind de la datele limbii actuale, să explice regulile și structura morfologică a limbii române, urmărite în trecerea de la latină la română și apoi de la româna veche la româna modernă, sub aspectul conservării anumitor fenomene, al inovațiilor și al ponderii influențelor străine asupra sistemului morfologic românesc. Lucrarea nu va fi o descriere exhaustivă a sistemului morfologic, ci va avea în vedere probleme speciale de morfologie a limbii române, valorificând un corpus bogat de texte vechi.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Gabriela Pană Dindelegan	CS I	prof. emerit dr.	3

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Raluca Brăescu	CS III	lect. univ. dr.	3
2.	Adnana Boioc	ACS	drd.	3
3.	Blanca Croitor	CS II	dr.	1
4.	Andreea Dinică	CS	dr.	2
5.	Adina Dragomirescu	CS II	conf. univ. dr.	-

6.	Mihaela Gheorghe	CS II, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
7.	Carmen Mîrzea Vasile	CS III	lect. univ. dr.	1
8.	Isabela Nedelcu	CS	conf. univ. dr.	3
9.	Alexandru Nicolae	CS III	lect. univ. dr.	3
10.	Irina Nicula Paraschiv	CS III	asist. univ. dr.	3
11.	Camelia Stan	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
12.	Andra Vasilescu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
13.	Rodica Zafiu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	1,5
Total 14 persoane			28 luni	

În afara planului: dr. Margareta Manu Magda (CS III, 1,5 luni)

5. Anul înscrierii în plan: 2016.

6. Termen de realizare: 2019.

7. Faze de lucru pe 2019: definitivarea (de către fiecare participant) a unui capitol, în vederea alcătuirii cărții *Variație diacronică și diatopică în limba română*.

15. VARIAȚIE MORFOLOGICĂ ÎN ROMÂNA ACTUALĂ. STUDIU CANTITATIV – Proiect nou.

1. Departamentul: Gramatică

2. Scurtă prezentare:

Este o temă de dinamică morfologică referitoare la româna actuală standard. Pleacă de la inventarul de variante libere din DOOM² și urmărește, pe baza unui corpus de texte reprezentative și pe baza anchetelor special elaborate, stadiul actual al variației și, implicit, direcția de evoluție a formelor variante.

La finalul acestei cercetări ample, întinsă pe patru ani (2019-2022), se va ști mai mult și mai sigur despre stadiul de evoluție a morfologiei limbii române actuale (în locul unor aprecieri intuitive, o cercetare de tip *cantitativ* oferă mai multă certitudine). Este o lucrare generatoare de numeroase studii și cercetări individuale pe material morfologic actual. Este o lucrare care, în final, va putea oferi un tablou real al variației libere.

3. Coordonator:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Gabriela Pană Dindelegan	CS I	prof. emerit dr.	5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. luni
1.	Raluca Brăescu	CS III	lect. univ. dr.	5
2.	Adnana Boioc	ACS	drd.	8
3.	Blanca Croitor	CS II	dr.	2,5
4.	Ștefania Costea	ACS	mast.	6
5.	Andreea Dinică	CS	dr.	3
6.	Adina Dragomirescu	CS II	conf. univ. dr.	-
7.	Mihaela Gheorghe	CS II, ½ normă	prof. univ. dr.	2,5
8.	Carmen Mîrzea Vasile	CS III	lect. univ. dr.	2
9.	Isabela Nedelcu	CS	conf. univ. dr.	5
10.	Alexandru Nicolae	CS III	lect. univ. dr.	5
11.	Irina Nicula Paraschiv	CS III	dr.	5
12.	Camelia Stan	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	2,5
13.	Andra Vasilescu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	2,5

14.	Rodica Zafiu	CS I, ½ normă	prof. univ. dr.	2,5
	Total	15 persoane		56,5 luni

În afara planului: dr. Margareta Manu Magda (CS III, 2,5 luni)

5. Anul înscrierii în plan: 2019.

6. Termen de realizare: 2022.

7. Faze de lucru pe 2019: alcătuirea unui corpus reprezentativ de limbă română actuală standard și pregătirea inventarului de variante.

Programul III. ATLAS E LINGVISTICE ROMĂNEȘTI **3 proiecte**

16. ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI. SINTEZĂ (ALRR. Sintează), vol. IV

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Se prezintă, în formă unitară, pe hărți sinteză (însoțite de legende și de hărți complete ale formelor), materialul dialectal din cele 8 atlase lingvistice regionale, cu o rețea de peste 1.200 de localități. Atlasul va avea 6 volume. În anul 2005 a apărut volumul I, iar în 2012 volumul al II-lea. Începând cu volumul al III-lea, care se află sub tipar, colectivul care elaborează listele de referință și hărțile digitalizate realizează și un volum de comentarii lingvistice pentru noțiunile prezentate (coordonarea volumului de comentarii e realizată de Nicolae Saramandu și de Manuela Nevaci).

3. Coordonatori:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu (pentru atlas și volumul de comentarii)	CS I	prof. univ. dr.	1
2.	Manuela Nevaci (pentru volumul de comentarii)	CS I	dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alina Bojoga	CS III	dr.	6
2.	Ionuț Geană	CS	dr.	5 ¹
3.	Carmen-Irina Floarea	CS	drd.	4,5
4.	Alexandra Loizu	AS	dr.	11
5.	Mara Iuliana Manta	AS	dr.	2,5
6.	Mihaela-Mariana Morcov	CS III	dr.	8
7.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	3
8.	Daniela Răuțu	CS	dr.	3
9.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	1
10.	Teodora-Nicoleta Toroipan (Departamentul Romanistică)	ACS	drd.	2
Total	10 persoane			54

5. Personal auxiliar:

¹ În măsura în care dr. Ionuț Geană, lector pe o perioadă determinată la Universitatea de Stat din Arizona (SUA), își încheie contractul de muncă cu Institutul Limbii Române.

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
21	Cătălina Pătrașcu	op. date II	1
Total	1 persoană		1

6. Anul înscrierii în plan a vol. IV: 2018

7. Termen de realizare: 2021

8. Faze de lucru pe 2019:

- realizarea a 52 de hărți lingvistice: liste de referințe, sinteze, digitalizare hărți;
- realizarea comentariilor la 18 de hărți lingvistice.

17. ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI. MUNTENIA ȘI DOBROGEA (ALRR–Munt., Dobr.), vol. VI

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: ALRR–MUNT., DOBR. prezintă realitatea dialectală din sud-estul teritoriului dacoromân, care formează o unitate distinctă în cadrul limbii române și se întemeiază pe cercetări directe de teren efectuate de autorii lucrării de-a lungul mai multor ani. Hărțile Atlasului prezintă particularitățile fonetice, morfologice și lexicale ale graiurilor dacoromâne sudice. Prin utilizarea *Chestionarului NALR*, unic pentru România, Atlasul oferă un material comparabil cu celelalte atlase regionale lingvistice ale dacoromânei.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5
2.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	0,5
Total	2 persoane			1,5

5. Anul înscrierii în plan: 2005

6. Termen de realizare: 2016, pregătit de predare la editură în 2018.

7. Faze de lucru pe 2019:

- revizie finală în vederea publicării: părți introductive, hărți lingvistice, material necartografiat.

18. ATLAS SOCIOLINGVISTIC AL AROMÂNEI ȘI TEXTE DIALECTALE AROMÂNE

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea urmărește studiul contactului între graiurile aromâne și limbile oficiale ale țărilor în care aromânii trăiesc, analiza gradului de păstrare a graiului matern în funcție de vârstă și generație, rolul școlii în comunitățile în care se studiază aromâna ca un curs opțional, rolul urbanizării. Statutul, aria geografică și socială a aromânei vorbite de diferite generații, precum și caracteristica ansamblului lexicului selectat sunt cele mai importante probleme ce urmează să fie descrise în această lucrare. Culegerea materialului s-a realizat prin anchete dialectale, în regie proprie, de către coordonatorul temei, Manuela Nevaci, la aromânii din țările balcanice: Grecia, Albania, R. Macedonia, rezultând o bogată arhivă sonoră. Textele dialectale culese în punctele de anchetă stabilite în rețea (12) vor fi transcrise și publicate, în volume separate, precedând atlasul. Realizarea atlasului necesită o etapizare pe mai mulți ani a prelucrării materialului dialectal. Vor rezulta patru volume de texte dialectale însoțite de DVD.

3. Autor:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	1
Total	1 persoană			1

4. Anul înscrierii în plan: 2009 (pentru culegere de material)

5. Termen de realizare (culegerea materialului de teren s-a încheiat în 2018). Temă prelungită prin alocarea nr. de luni lucrării *Lingvistica românească* (coautor, indice, secretariat). Primul volum de texte va fi predat la tipar în 2022.

6. Faze de lucru pe 2019:

- transcriere de texte dialectale II (localitatea Samarina, Grecia).

Programul IV. LOCUL LIMBII ROMÂNE ÎNTRE LIMBILE ROMANICE **5 proiecte**

19. FRAZELOGIE ROMÂNEASCĂ ȘI ROMANICĂ. (FRAZEOLOGISMELE FORMATE PE BAZA NUMELOR PĂRȚILOR CORPULUI OMENESC)

1. Departamentul: *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Lucrarea propune o selecție semasiologică a unităților frazeologice din limbile romanice pe baza criteriului [+parte a corpului omenesc] și urmărește să descrie comportamentul onomasiologic și sociocultural al acestora într-o perspectivă comparată. Studiul comparat al unităților frazeologice în a căror structură apare denumirea unei părți anatomice pornește de la faptul că aproape un sfert din expresiile frazeologice ale limbii franceze se construiesc în jurul domeniului lexical amintit. Această statistică relevă importanța pe care lexicul referitor la corpul omenesc o are în mentalul local. Analiza comparată a unităților frazeologice [+parte a corpului omenesc] își propune să releve modul în care sentimente, stări, atitudini, relații etc. sunt redată în limbile romanice prin intermediul expresiilor și locuțiunilor și modul în care se raportează mentalul colectiv din spațiile romanice studiate la realitate.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicoleta Petuhov	CS III	dr.	6

4. Anul înscrierii în plan: 2012

5. Termen de realizare aprobat: 2019.

6. Faze de lucru pe 2019: finalizarea redactării, pregătire pentru tipar

20. COLOCAȚII ÎN LIMBILE ROMANICE: CARACTERISTICI SINTACTICE, MECANISME SEMANTICE

1. Departamentul *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Colocațiile sunt îmbinări frecvente de două elemente lexicale între care se stabilește o relație sintactică (Mel'cuk 1984, Haussman 1989). Caracterul binar, bisimetric și selecția lexicală sunt condiții esențiale ale existenței colocațiilor, adesea completate de caracterul arbitrar și transparent. Lucrarea pe care o propunem urmărește să stabilească existența unor mecanisme de construcție a colocațiilor în limbile romanice (restricțiile sintactice în cazul îmbinărilor celor două elemente, regularitățile și iregularitățile semantice), similitudini între limbile romanice, tipurile de colocații și frecvența unor tipare în limbile romanice, precum și specificul semantic al acestora (de intensitate cf. fr. *froid de canard*, rom. *frig de crapă pietrele*, constatatator-apreciative, cf. fr. *nerfs d'acier*, rom. *nervi de oțel*, constatatator-depreciative cf. fr. *raisonner comme un pied*, rom. *prost ca o cizmă* etc.).

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicoleta Petuhov	CS III	dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Irina Lupu ²	ACS	dr.	5
2.	Nicoleta Petuhov	CS III	dr.	3
3.	Oana Stoica Dinu ³	ACS	dr.	5
Total	3 persoane			14

5. Anul înscrierii în plan: 2016

6. Termen de realizare: 2019

7. Faza de lucru pe 2019: analiza, clasificarea și comentarea materialului; structuri similare vs structuri contrastive între română, franceză, spaniolă și portugheză; redactare finală.

21. VERBELE PSIHOLOGICE: O ABORDARE SINTACTICO-SEMANTICO-PRAGMATICĂ DIN PERSPECTIVA GRAMATICII COGNITIVE ÎN CONTEXT ROMANIC

1. Departamentul *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Tema de față își propune a fi o cercetare *cognitivă comparativă* în context romanic, cu referire în special la limbile *română, franceză, spaniolă*. În acest context, în centrul atenției noastre vor sta atât o serie de aspecte relevante pentru fenomene de *similitudine* în aria romanică, cât și aspecte ilustrative pentru particularități *distincte*, unele dintre acestea din urmă susceptibile de a fi valorizate inclusiv din perspectiva unei abordări *tipologice*. Desigur, o provocare va fi aceea de a găsi posibile explicații pentru similitudinile, respectiv divergențele identificate în ansamblul acestor limbi neolatine. În această ordine de idei, se va impune analiza comportamentului sintactico-argumental și semantico-pragmatic al verbelor psihologice prin *circumscrierea acestora mai multor subclase semantice*, după cum urmează: subclasa verbelor psihologice de *mirare*; subclasa verbelor psihologice care exprimă *tristețea vs bucuria, iubirea vs ura* ș.a.m.d. De precizat că investigația noastră va avea în vedere deopotrivă tiparele activ-tranzitiv și reflexiv, analiza unor structuri perifrastice / pasive – corespunzătoare semantic celor dintâi – nefiind nici ea exclusă. Exemplele de la care vom porni în realizarea acestui tip de investigație nu vor reprezenta enunțuri construite *ad-hoc*, ci vor fi excerptate din pagini de limba română / franceză / spaniolă, ilustrative în speță pentru un registru *colocvial / familiar* al limbilor romanice actuale. În acest context, formularea unor concluzii obiective va fi condiționată de alcătuirea unor baze de date cât mai complexe, cât mai solide.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Dana-Luminița Teleoacă (Dobre)	CS III	dr.	3

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Dana-Luminița Teleoacă (Dobre)	CSIII	dr.	6
Total	1 persoană			9

5. Data înscrierii în plan: 2018

² Irina Lupu, 2 luni *Formarea cuvintelor în limba română*, Departamentul Gramatică.

³ Oana Stoica-Dinu, 2 luni *Formarea cuvintelor în limba română*, Departamentul Gramatică.

6. Faza de lucru pe 2019: Continuarea elaborării lucrării *Verbele psihologice: similitudini vs. divergențe în context romanic* [‘a (se) mira’ în română, franceză și spaniolă]. [9 luni]. Atenția noastră va fi reținută de cercetarea comparativă, în română, franceză și spaniolă (cf. rom. *a se mira*, fr. *s’étonner*, sp. *extrañarse / asombrarse* și *sorprenderse*) a principalelor structuri sintactice argumentale (specifice fiecăreia dintre limbile romanice considerate) actualizate în tipar reflexiv. Concret, urmează a fi tratate următoarele probleme:

- **Primul argument. Subiectul:** Subiectul nonpropozițional [+animat, ±personal] (Subiectul „pur” [+personal]; Subiectul „apropiat” [+personal]; Subiectul „pur” animat nonpersonal); *Subiectul propozițional*.

- **Cel de al doilea argument. Obiectul prepozițional:** obiectul prepozițional stimulus – component *actanțial* al grupului verbal; structuri argumentale specifice: realizarea simplă, la nivel de parte de propoziție; actualizarea unor grupuri prepoziționale specifice; realizarea propozițională; tipare absolute / nonsaturate).

Concluziile vor putea evidenția o serie de similitudini sistemice și discursive între cele trei limbi, precum și unele particularități (puternic) individualizatoare, cel puțin uneori susceptibile de a fi înțelese în relație cu definirea *tipologică* a unei limbi sau a alteia. Acestea vor putea fi coroborate cu observațiile formulate în prima parte a lucrării (elaborată în 2018), dedicată tiparului activ-tranzitiv al verbelor care desemnează ‘mirarea’ în cele trei limbi romanice considerate.

22. MIC DICȚIONAR: ROMÂNĂ-FRANCEZĂ CANADIANĂ

1. Departamentul *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Dicționarul își propune să umple un gol în lingvistica românească actuală. Propunerea este de a prelucra și lărgi datele și bibliografia lexicografică cuprinse în Antonia Ciolac, *Anglicismul lexical în franceza din Québec. Studiu sociopragmatic*, București, Editura Academiei Române, 2017. *Micul dicționar română-franceză canadiană* va cuprinde un inventar alfabetic de unități lexicale specifice varietății de franceză canadiană: cuvinte, unități frazeologice și expresii care diferă total sau parțial de unitățile lexicale ale francezei comune și ale celei standard. Vor fi incluse: cuvintele și expresiile care sunt anglicisme ale francezei de pe continentul nord-american, cele bazate pe amerindinisme și cele care sunt elemente lexicale ale francezei vechi și dialectale. Se vor lua în considerare nivelul mediu al francezei canadiene și cel familiar, care sunt apropiate de originile coloniale conservatoare, dar și inovatoare ale varietății de franceză canadiană. Nu se va lua în considerare nivelul elevat al francezei canadiene, importat din franceza europeană. Lexicul tratat va fi cel general, cu unele mici excepții. Dicționarul se adresează unui public cunoscător de limba franceză, dar care încă nu stăpânește varietatea de franceză canadiană actuală.

3. Coordonatoare și autoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Antonia-Ferihan Ciolac	CS III	dr.	6,5
Total	1 persoană			6,5

Colaborări (în curs de stabilire):

- universități din Canada, Office québécois de la langue française

4. Data înscrierii în plan: 2018

5. Termenul de realizare: 2021

6. Faza de lucru pe anul 2019: Fișarea materialelor lexicografice importante și stabilirea structurii articolelor de dicționar.

23. ANTROPONIMIE ROMÂNEASCĂ ÎN CONTEXT ROMANIC

1. Departamentul *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Lucrarea va încerca să pună în contrast sistemul antroponimic românesc (privit atât din perspectiva etapelor sale de formare, cât și din cea a originii numelor de persoană) cu onomasticoanele romanice iberice (spaniol și portughez), și cu cele specifice altor spații romanice (francez). (Pentru italiană, deși esențială pentru această comparație, nu avem colaboratori în cadrul departamentului). Comparația se va realiza la nivelul categoriei funcționale a *supranumelui* (resursele bibliografice, dar mai ales timpul, nu ne permit, deocamdată, implicarea în comparație a categoriei *numelui personal*). Abordarea contrastivă a sistemului antroponimic românesc cu cele similare romanice nu s-a realizat până acum la nivelul acestor parametri (modalitatea particulară de constituire a formulei antroponimice și fixarea ereditară a acesteia), proiectul PatRom, dedicat comparației interromanice la nivel antroponimic, aflat încă în derulare, vizând numai componenta delexicală.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1	Emanuela Dima	CS III	dr.	3

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Antonia Ciolac	CS	dr.	4
2.	Emanuela I. Dima	CS III	dr.	8
3.	Irina Camelia Lupu	ACS	dr.	2
4.	Oana Stoica Dinu	ACS	dr.	2
5.	Teodora Toroipa (Codiță) ⁴	ACS		5
Total	5 persoane			24

5. Colaborări: prof. univ. dr. Domnița Tomescu (Universitatea din Constanța/Ploiești, coautoare a proiectului PATROM)

6. Data înscrierii în plan: 2018

7. Termenul de realizare: 2023

8. Faza de lucru pe anul 2019:

- Constituirea bibliografiei specifice (stabilirea corpusului accesibil) (articole/studii sau dicționare de pe net și pe care le putem accesa în totalitate). Întocmirea listelor de lucrări în vederea realizării schimbului interbibliotecar (pentru italiană, franceză, spaniolă și portugheză).
- Documentare și fișare. Întocmirea bazei documentare pentru spațiul antroponimic românesc.
- Elaborarea primului capitol al lucrării: „*Toponimele provenite din nume de grup ca sursă indirectă pentru antroponimele românești*”.

Programul V. CULTIVAREA LIMBII ROMÂNE

4 proiecte

⁴ Teodora Toroipan, 2 luni la ALRR. *Sinteză IV*, Departamentul *Dialectologie, geografie lingvistică, onomastică, fonetică*.

24. NORMELE ORTOGRAFICE ACADEMICE ALE LIMBII ROMÂNE. II. PUNCTUAȚIA LIMBII ROMÂNE

1. Departamentul *Romanistică*.

2. Scurtă prezentare: Lucrare **fundamentală** pentru cultura națională. Alături de dicționar și de gramatică, ortografia (**care în sens larg cuprinde și punctuația**) a fost unul dintre cele trei obiective de bază ale Academiei de la înființare, punctuația rămânând însă nerezolvată satisfăcător. Normele academice de punctuație, parte integrantă a ortografiei limbii române, nu au putut fi incluse în DOOM² (*Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*). Stabilirea, detalierea și modernizarea acestor norme, insistent cerută și de publicul cel mai divers, este imperios necesară în momentul de față, când monitorizarea presei și observarea fenomenelor din învățământ etc. pun în evidență haosul din acest domeniu, dar și necesitatea de a se ține seama de unele evoluții determinate, printre altele, de dezvoltarea limbajului electronic. Aceste norme figurau, succint, numai în *Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație al limbii române*, ieșit din uz, nerepublicat, care se baza pe texte aproape exclusiv beletristice, în ediții necritice, anterioare anilor '50 ai secolului trecut, și care nu a putut ține seama de evoluția punctuației în uzul ultimei jumătăți de secol, inclusiv în scrierea la calculator.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ioana Vintilă-Rădulescu	CS I	prof. univ. dr.	2

Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Cristiana Aranghelovici	CS	drd.	5,5
2.	Ana-Maria Iorga Mihail	CS	dr.	11
3.	Ioana Vintilă-Rădulescu	CS I	prof. univ. dr.	3,5
Total	3 persoane			22

4. Anul înscrierii în plan: 2011

5. Termen de realizare: 2019

6. Faza de lucru pe 2019:

Cristiana Aranghelovici: redactare parțială (continuare); revizie proprie; lectura și discutarea în colectiv a secțiunilor elaborate de coautoare;

Ana Iorga: redactarea și revizia capitolelor despre *virgulă*; lectura și discutarea în colectiv a secțiunilor elaborate de coautoare;

Ioana Vintilă-Rădulescu: redactare parțială (continuare); revizie proprie; lectura și discutarea în colectiv a secțiunilor elaborate de coautoare; revizie generală; coordonare generală.

25. NORMELE ORTOGRAFICE ACADEMICE ALE LIMBII ROMÂNE. DOOM³ (EDIȚIE NOUĂ, PARȚIAL REVIZUITĂ)

1. Departamentul: *Romanistică*

2. Scurtă prezentare: Revizuirea, după peste un deceniu de la apariție, a primului tiraj al DOOM², completând informația (mai ales gramaticală), corectând erorile și inconsecvențele observate de autoare, semnalate în recenzii, reieșite din întrebări ale utilizatorilor. Lucrare prioritară pentru cultura națională.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ioana Vintilă-Rădulescu	CS I	prof. univ. dr.	2 l.

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
----------	--------	---------	-------------------	-------------

1.	Cristiana Aranghelovici	CS		5,5
2.	Ioana Vintilă-Rădulescu	CS I	prof. univ. dr.	3,5 l.
Total	2 persoane			11 l.

5. Colaborări din Institut:

- Serviciul de consultanță al Institutului
- Departamentele de gramatică, lexicografie, limbă literară

6. Anul înscrierii în plan: 2016

7. Termen de realizare: 2019

8. Faza de lucru pe 2019:

C. Aranghelovici: revizia literelor proprii; revizia unor litere elaborate în prima formă de Marina Rădulescu Sala; revizia literelor și secțiunilor elaborate de I. Vintilă-Rădulescu; definitivarea bibliografiei pentru publicarea în DOOM;

I. Vintilă-Rădulescu: revizia literelor proprii; definitivarea secțiunilor introductive; revizia literelor elaborate în prima formă de Jana Balacciu Matei, Mioara Popescu, Marina Rădulescu Sala; revizia literelor elaborate de C. Aranghelovici; corelații, coordonare generală

26. MONITORIZAREA LIMBII ROMÂNE ÎN MEDIUL ONLINE

1. Departamentul: Romanistică

2. Scurtă prezentare: Această temă urmărește crearea unei bănci de date care să cuprindă fapte de limbă găsite în mediul online și care nu sunt înregistrate în dicționarele și tratatele deja publicate. Aceste fapte se referă la toate palierele limbii, în primul rând la aspectele semantico-lexicale (noi cuvinte sau noi sensuri), dar și la aspecte de sintaxă sau pragmatică.

3. Coordonatoare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ana-Maria Barbu ⁵	CS I	dr.	2

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ana-Maria Barbu	CS I	dr.	5
2.	Blanca Ileana Croitor	CS III	dr. Dep. Gram.	1,5
3.	Irina Lupu	ASC	dr.	2
4.	Oana Stoica Dinu	ASC	dr.	2
5.	Teodora Toroipan (Codiță)	CS III		4
6.	Dana-Luminița Teleoacă (Dobre)	CS III	dr.	2
7.	Anabella Gloria Gorpin Niculescu	CS III	dr. Dep. Lex.	2
Total	7 persoane			20,5

5. Anul înscrierii în plan: 2017

6. Termen de realizare: 2022

7. Faze de lucru pe 2019:

- a) Revizia și corectura manuscrisului predat la Editura Academiei.
- b) Instalarea editorului lexicografic special achiziționat pentru această temă și instruirea echipei pentru utilizarea lui.
- c) Selectarea a cel puțin 500 de cuvinte neînregistrate în principalele dicționare generale.

⁵ Ana-Maria Barbu, 4 luni *Formarea cuvintelor în limba română*, Departamentul Gramatică.

- d) Redactarea cuvintelor selecționate și introducerea lor în baza de date comună a editorului achiziționat.
- e) Rezolvarea problemelor apărute pe parcursul cercetării și al informatizării rezultatelor.

Irina Lupu: Identificarea unor noi cuvinte și redactarea definițiilor

Oana Stoica Dinu: redactarea definițiilor cuvintelor identificate și continuarea monitorizării

Dana-Luminița Teleoacă (Dobre): întocmirea inventarului de 200 de cuvinte (și expresii), litera O, prin confruntarea cu o serie de dicționare de excludere (cf. dicționarele explicative [generale] de pe dexonline.ro, DEX 2016, DEXI, DCR3 ș.a.).

- Excerptarea de contexte *online* (pagini de limba română) în care prezintă ocurențe termeni și expresii neatestate în dicționare generale ale limbii române.
- Elaborarea și redactarea (în conformitate cu normele stabilite) a unui număr de 200 de articole de dicționar (litera O).

Teodora Toroipan (Codiță): selectarea și redactarea a aprox. 100 de cuvinte (din diferite domenii – gastronomie, psihologie, limbajul presei etc.)

27. LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ. O ABORDARE PSIHOLINGVISTICĂ

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă descriere a proiectului: Adoptând o perspectivă psiholingvistică, proiectul are în vedere studierea anumitor aspecte ale limbii române actuale prin aplicarea unor experimente vorbitorilor nativi de română nonlingviști. Deși învățarea, producerea, percepția, procesarea și înțelegerea limbajului sunt procese universale, există diferențe determinate de specificul limbii/limbilor la care subiectul este expus. Din acest motiv, ne dorim să aflăm modul în care, pe de o parte, caracteristicile limbii române determină și influențează procesele amintite, iar, pe de altă parte, felul în care contactul cu alte limbi și culturi duce la transformări ale limbii române actuale.

Obiectivul principal îl constituie înțelegerea unor schimbări apărute în limba română actuală, schimbări determinate în principal de contactul cu limba engleză, prin găsirea unor explicații susținute experimental, plecând de la analizarea reacțiilor implicite și explicite (timp de reacție, răspunsuri la chestionare, evaluarea încărcăturii afective a unor stimuli ținând cont de faptul că emoțiile și limbajul presupun o relație bidirecțională) la stimuli pur lingvistici sau la stimuli micști (verbali, auditivi, vizuali etc.).

Metodologie: Pentru a analiza procesarea unor fenomene din limba română actuală de către vorbitori nativi cu diferite caracteristici demografice, vom dezvolta și vom aplica experimente cu ajutorul unor programe de psiholingvistică care înregistrează timpii de reacție ai subiecților la stimuli cu precizie de o milisecundă. Pentru alegerea stimulilor lingvistici vom crea un corpus de presă românească actuală, ținând cont că acest tip de limbaj este cel mai apropiat de limba vorbită. Datele culese în urma experimentelor vor fi analizate prin proceduri statistice obișnuite în psiholingvistica experimentală (T-Test și ANOVA). De asemenea, în explicarea fenomenelor cercetate, vom face o analiză diacronică și de corpus.

Dorim să dezvoltăm cât mai mult cercetarea psiholingvistică și experimentală și să extindem colaborarea cu specialiști din țară și din străinătate, proiectul fiind unic în cadrul Institutului de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”.

3. Coordonator:

Nr. Crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. Luni
1.	Anabella-Gloria Niculescu-Gorpin	CS III	dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Anabella-Gloria Niculescu-Gorpin (coordonator)	CS III	dr.	1
2.	Monica Vasileanu (de la Departamentul de etimologie)	CS III	dr.	2
3.	Andreea-Cristina Radu-Bejenaru (de la Departamentul de etimologie)	ACS	drd.	1
Total	3			5

5. Anul înscrierii în plan: 2018

6. Termen de realizare: decembrie 2020.

Livrabile:

A. Corpus de presă actuală (începând cu anul 1990), din domenii diferite (presă zilnică, presă specializată) care să cuprindă minimum 5 000 000 de cuvinte, format txt.

La realizarea corpusului vor contribui toți membrii colectivului.

B. Minimum un articol pe an trimis spre publicare în reviste din categoria +B, indexate ERIH+ sau ISI; minimum o prezentare la o conferință națională/internațională.

O monografie la o editură de prestigiu din țară/internațională (decembrie 2020).

7. Faze de lucru pe 2019:

Analizarea datelor culese și publicarea analizei.

Procesarea corpusului în vederea extragerii stimulilor.

Realizarea de noi experimente, aplicarea lor.

**Programul VI. DIALECTE ȘI GRAIURI ROMÂNEȘTI
DIN ROMÂNIA ȘI DIN EUROPA**

5 proiecte

28. GRAIURI DACOROMÂNE DIN ROMÂNIA: GRAIUL DIN ȚINUTUL PĂDURENILOR. STUDIU LINGVISTIC. TEXTE DIALECTALE

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea urmărește valorificarea unui corpus de texte dialectale (precedate de un studiu lingvistic), al căror conținut evidențiază o serie de particularități remarcabile din punct de vedere fonetic, morfosintactic și lexical. Culegerea mostrelor de grai s-a realizat acum aproximativ 35 de ani de către o echipă de la Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice, constituită din: Victorela Neagoe, Ruxandra Pană-Boroianu, Ion Ionică și Valeriu Rusu. Valoarea materialului dialectal prezintă un interes deosebit atât prin trăsăturile lingvistice care ilustrează fenomene specifice zonelor de tranziție, cât și prin faptul că oferă posibilitatea realizării unor studii comparative (mai ales prin raportare la monografia lui Ovid Densusianu, *Țara Hațegului*, 1915) privind evoluția unui grai care aparține, din punct de vedere istoric și geografic, Țării Hațegului.

3. Coordonator și autor:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Victorela Neagoe	CS II	dr.	5,5
Total	1 persoană			5,5

4. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Magdalena Mihai	referent I	1

Total	1 persoană	1
--------------	------------	---

5. Anul înscrierii în plan: 2017

6. Termen de realizare: 2021

7. Faze de lucru pe 2019:

- audierea înregistrărilor, selectarea textelor și extragerea materialului pentru studiul introductiv;
- transcrierea fonetică a textelor culese dintr-o localitate;
- pregătirea corpusului de 120 p. pentru reproducerea computerizată, precum și a corecturilor;
- digitalizarea textelor transcrise fonetic.

29. HARTA „SONORĂ” A GRAIURILOR LIMBII ROMÂNE

a) „Harta sonoră” a graiurilor și dialectelor limbii române, ediția a II-a

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea, editată pe baza *Arhivei fonogramice a limbii române* (AFLR) și publicată în anul 2014, constituie un corpus de texte reprezentative atât pentru dialectele limbii române, cât și pentru graiurile dacoromâne – vorbite, cu o excepție, pe teritoriul României. Publicarea acestei noi ediții se impune prin: completarea cu o serie de texte inedite, corespunzătoare situației actuale a AFLR, utilitatea acestui instrument practic, recunoscută în mediul didactic și epuizarea rapidă a tirajului din ediția anterioară.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	1
2.	Marilena Tiugan	CS II	dr.	0,5
Total	2 persoane			2

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Magdalena Mihai	referent I	1
Total	1 persoană		1

6. Anul înscrierii în plan: 2018

7. Termen de realizare: 2019

8. Faze de lucru pe 2019:

- digitalizarea textelor transcrise fonetic;
- corecturi în vederea predării la tipar.

b) „Harta sonoră” a graiurilor limbii române. Muntenia

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea va conține o serie de texte dialectale transcrise fonetic, însoțite de forma literarizată, cu glosarea elementelor lexicale regionale și ilustrate într-o variantă sonoră pe DVD, ceea ce permite corelarea lor. Corpusul de texte valorificat este constituit, pe de o parte, din materialul cules la sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70 ai secolului trecut și, pe de altă parte, din material inedit, care va fi înregistrat în perioada 2017–2019, din localități reprezentative pentru zona Munteniei, toate incluse în rețeaua ALRR. *Muntenia*. Culegerea materialului în perioade diferite va oferi posibilitatea realizării unor studii comparative privind evoluția graiurilor muntenesti.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	1
2.	Carmen-Ioana Radu	CS	dr.	1
3.	Daniela Răuțu	CS	dr.	1
2.	Marilena Tiugan	CS II	dr.	1
Total	4 persoane			4,5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Magdalena Mihai	referent I	1
Total	1 persoană		1

6. Anul înscrierii în plan: 2017

7. Termen de realizare: 2020

8. Faze de lucru pe 2019:

- corecturi la textele transcrise fonetic, extrase din culegerile dialectale;
- audierea, selectarea și transcrierea fonetică a textelor nou înregistrate din 3 localități;
- realizarea unor anchete dialectale în zona Munteniei;
- digitalizarea textelor transcrise fonetic.

30. GRAIURI ROMÂNEȘTI DIN AFARA GRANİTELOR ȚĂRII: GRAIURI ROMÂNEȘTI DIN BANATUL SÂRBESC

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea continuă seria volumelor de texte dialectale transcrise fonetic și glosare consacrate graiurilor românești din afara granițelor țării și va cuprinde material inedit cules de Maria Marin, Daniela Răuțu și, parțial, de Dana-Mihaela Zamfir, din localitățile cu populație românească din Banatul Sârbesc, regiunea Vârșeț, Serbia.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Viviana-Monica Fătu	AS	dr.	3,5
2.	Mara Iuliana Manta	AS	dr.	2
3.	Maria Marin	CS I	dr.	4,5
4.	Carmen-Ioana Radu	CS	dr.	3,5
5.	Daniela Răuțu	CS	dr.	5,5
6.	Dana-Mihaela Zamfir	CS III	dr.	3
Total	6 persoane			23

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Magdalena Mihai	referent I	7,5
Total	1 persoană		7,5

6. Colaborări: Institutul de Balcanologie al Academiei de Științe și Arte din Belgrad, Serbia.

7. Anul înscrierii în plan: 2009

8. Termen de realizare: 2019.

9. Faze de lucru pe 2019:

- verificarea textelor transcrise din 3 localități;
- procesarea computerizată a glosarului și a textelor din 4 localități;
- realizarea studiului introductiv;
- corecturi în vederea predării la tipar.

31. DICȚIONARUL GRAIURILOR ROMÂNEȘTI DIN UNGARIA

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Dicționarul reprezintă o noutate în domeniul lexicografiei, în general, și al dialectologiei, în special, fiind una dintre primele lucrări de acest fel, consacrată unor graiuri românești vorbite în medii aloglote. Lucrarea întregeste imaginea asupra repertoriului lexical (cu implicații în fonetică, morfologie și formarea cuvintelor) al graiurilor dacoromâne, în ansamblu, și al celor transilvănene, crișene și/sau bănățene, în particular. Bogăția și varietatea materialului care urmează a fi extras din diverse surse: atlase lingvistice, culegeri de texte, monografii, studii și cercetări de dialectologie, etnologie, folclor, istorie etc., precum și a celui înregistrat în cadrul unor anchete de teren impun elaborarea și publicarea acestui dicționar, care va putea fi valorificat în *Dicționarul-tezaur* al limbii române.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	1,5
2.	Iulia Mărgărit	CS III	dr.	6
3.	Carmen-Ioana Radu	CS	dr.	1
4.	Daniela Răuțu	CS	dr.	1,5
Total	4 persoane			10,5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Magdalena Mihai	referent I	0,5
Total	1 persoană		0,5

6. Colaborări: dr. Ana Borbély – Academia Ungară de Științe, Budapesta

7. Anul înscrierii în plan: 2016

8. Termen de realizare: 2021

9. Faze de lucru pe 2019:

- extragerea și fișarea materialului din 2 culegeri de basme, o culegere de proverbe și din înregistrările efectuate în anul 2018, din 2 localități (Otlaca-Pustă și Leucusșaz).
- realizarea unor anchete dialectale în 3 localități din Ungaria.

32. DIALECTE ROMÂNEȘTI SUD-DUNĂRENE: A. ATLASUL LINGVISTIC AL DIALECTULUI AROMÂN (ALAR), VOL. II.; B. DICȚIONAR MEGLENOROMÂN, VOL. II [FASCICULA Ń–O]

a) Dialecte românești sud-dunărene: Atlasul lingvistic al dialectului aromân (ALAR), vol. II

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: *Atlasul lingvistic al dialectului aromân* (ALAR), vol. II. Atlasul cuprinde o rețea de 61 de localități din Peninsula Balcanică (Albania, Bulgaria, Grecia, R. Macedonia), fiind cea mai cuprinzătoare lucrare de acest fel asupra graiurilor aromâne actuale. Anchetele au fost efectuate la fața locului de către autor, cu chestionarul NALR. Volumul al II-lea conține 372 de hărți lingvistice, 372 de liste de referință, 150 de liste de material necartografiat, 50 p. note la hărțile lingvistice, realizate electronic.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	1
2.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	1,5
Total	2 persoane			3

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Cătălina Pătrașcu	op. date II	7
Total	1 persoană		7

6. Anul înscrierii în plan: 2005 (pt. vol I; vol. II: 2014)

7. Termen de realizare (în manuscris): 2018 Volumul s-a finalizat, în manuscris (listele de referință), în 2018. Digitalizarea hărților lingvistice se va încheia în 2019.

8. Faze de lucru pe 2019:

- pregătire pentru tipar;
- corecturi;
- digitalizare hărți.

b) Dicționar meglenoromân, vol. III

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: *Dicționarul meglenoromân (vol. III)* își propune ca, pe baza lucrărilor lexicografice existente (dicționare, glosare) și a materialului din diferite culegeri de texte apărute după publicarea *Dicționarului meglenoromân* (1935) al lui Th. Capidan, precum și a unor înregistrări dialectale mai noi, să realizeze un dicționar actualizat al dialectului meglenoromân.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	1,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alina Bojoga	CS III	dr.	5
2.	Carmen-Irina Floarea	CS	drd.	4
3.	Marilena Tiugan	CS II	dr.	4
Total	4 persoane			14,5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Cătălina Pătrașcu	op. date II	0,5

Total	1 persoană	0,5
--------------	------------	-----

6. Anul înscrierii în plan a volumului III: 2019

7. Termen de realizare a volumului III: 2022

8. Faze de lucru pentru volumul III pe 2019:

- redactare finală literele **L-Li**;
- corecturi la materialul computerizat;
- stabilirea etimologiilor.

Programul VII. TEZAURUL TOPONIMIC AL ROMÂNIEI

1 proiect

33. DICȚIONARUL TOPONIMIC AL ROMÂNIEI. MUNTENIA (DTRM), vol. VII (Ve, Vi)

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Lucrare de format DLR care înregistrează integral toponimia majoră și minoră a provinciei istorice Muntenia, inclusiv toponimele pe cale de dispariție. Sunt indicate atestările istorice și geografice, apartenența administrativă în timp și etimologia fiecărui toponim.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Ioan-Mircea Farcaș	CS III	conf. univ. dr.	11
Total	2 persoane			12

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Andreea Dumitrașcu	referent I	11
Total	1 persoană		11

6. Anul înscrierii în plan: 2019

7. Termen de realizare: 2023

8. Faze de lucru pe 2019:

- redactare, procesare, verificare și pregătire pentru tipar (secvența Ve, Vi);
- pregătire pentru tipar literele Ve-Vi;
- corecturi;
- reactualizarea bibliografiei.

Programul VIII. ATLAȘE LINGVISTICE EUROPENE

2 proiecte

34. ATLAS LINGUARUM EUROPÆ (ALE), vol. X

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: *Atlas linguarum Europæ* (ALE) prezintă diversitatea lingvistică a limbilor și a dialectelor vorbite în Europa. România este reprezentată prin 77 de localități. Este prevăzut să apară în zece volume (cca. un volum la cinci ani).

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Carmen-Irina Floarea	CS	drd.	2
2.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	2
3.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5
Total	3 persoane			5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Nr. de luni
1.	Cătălina Pătrașcu	op. date II	2,5
Total	1 persoană		2,5

6. Colaborări: Comitetele naționale din țările europene. N. Saramandu, președinte, coordonează elaborarea *Atlasului Linguarum Europae*.

7. Anul înscrierii în plan a vol. X: 2015.

8. Termen de realizare a vol. X: 2019.

9. Faze de lucru pe 2019:

- corecturi, revizie la hărțile ALE aflate în lucru (vol. X);
- expedierea materialului românesc pentru hărțile care urmează să intre în lucru (vol. XI);
- organizarea reuniunii anuale de lucru (Vilnius, Lituania, septembrie 2019);
- coordonarea lucrărilor atlasului de către N. Saramandu, președinte ALE;
- asigurarea Secretariatului General ALE de către Manuela Nevaci și Carmen-Irina Floarea;
- colaborare la harta BERCEAU de către Manuela Nevaci și Irina Floarea, în colaborare cu Federica Cugno (Universitatea din Torino, Italia);
- prelucrarea inițială a materialului pentru harta MÉLÈZE, de către Manuela Nevaci și Irina Floarea;
- pregătirea volumului X pentru tipar.

35. ATLAS LINGUISTIQUE ROMAN (ALiR), vol. IV

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Proiectul ALiR a început în anul 1987 la inițiativa Centrului de Dialectologie din Grenoble. Obiectivul principal este realizarea unui atlas interpretativ, reunind totalitatea varietăților dialectale din spațiul romanic european (rețeaua cuprinde 1037 puncte). Fiecare volum cuprinde un fascicul de hărți și unul de comentarii al hărților realizate, grupate pe câmpuri semantice. Chestionarul lexical are 592 de întrebări, cel de fonetică istorică 284, iar cel de morfosintaxă 41 de întrebări. Informațiile semantice sunt coroborate cu cele etimologice, fonologice și morfologice. Acest tip de analiză facilitează elaborarea unor hărți simbolice referitoare la distribuția geografică a variantelor lingvistice.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	1
2.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

Total:	2 persoane	2
---------------	------------	---

5. Colaborări: comitetele naționale din țările romanice. N. Saramandu, vicepreședinte al Comitetului ALiR, colaborează la coordonarea lucrării la nivel romanic, iar în calitate de secretar al Comitetului național român coordonează lucrarea la nivel național.

6. Anul înscrierii în plan: 2010

7. Termen de realizare: 2019.

8. Faze de lucru pe 2019:

- elaborarea listelor de referință pentru hărțile ALiR aflate în lucru cu materialul lingvistic din cele 4 dialecte românești;
- corecturi, verificarea materialului la nivel romanic;
- participare la reuniunea anuală de lucru (Nice, Franța, iunie 2019);
- asigurarea, adaptarea și implementarea programului de digitalizare pentru ALiR;
- pregătirea pentru tipar a materialului dialectal românesc.

Programul IX. BANCA DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE LINGVISTICĂ 7 proiecte

36. BANCA DE TEXTE VECHI ROMÂNEȘTI

1. Departamentul: Limbă literară

2. Scurtă prezentare: Introducerea pe calculator a tuturor textelor vechi românești editate pentru a se permite regăsirea automată a materialului exhaustiv necesar studiilor de istorie a limbii române.

3. Coordonator:

Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
Al. Mareș	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlu științific	Nr. de luni
1.	Dragoș Lisandru	referent III	-	11
2.	Nicolae Negoită	operator calc.	-	11
3.	Elisabeta Negoită	operator calc.	-	11
Total				4 persoane 33, 5

5. Data înscrierii în plan: 2003

6. Termenul de realizare: 2019

7. Faza de lucru pe anul 2019: introducere texte în calculator: 2100 p.

37. BIBLIOGRAFIA LUCRĂRILOR STRĂINE CU REFERIRE LA LIMBA ROMÂNĂ

1. Departamentul: Romanistică

2. Scurtă prezentare: Face cunoscute contribuțiile privitoare la limba română apărute în lume. Se va valorifica prin publicare pe internet. Lucrare **fundamentală** pentru informarea și documentarea asupra limbii române.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1	Nicoleta Petuhov	CS III	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Antonia-Ferihan Ciolac	CS	dr.	0,5
2.	Nicoleta Petuhov	CS III	dr.	0,5
Total	2 persoane			1,5

5. Colaborări:

- din țară: Institutul Limbii Române
- din străinătate: universitățile, institutele, societățile, publicațiile cu preocupări în domeniul limbii române

6. Data înscrierii în plan: 2003

7. Termenul de realizare: permanent

8. Faza de lucru pe anul 2019:

- completarea bazei de date;
- redactare în vederea publicării pe internet.

38. BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ DE LINGVISTICĂ (BRL)

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Reprezintă continuarea *Bibliografiei românești de lingvistică*, ce însumează titluri ale lucrărilor de lingvistică publicate în România pe parcursul unui an calendaristic.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Florin Sterian	CS	dr.	1

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Mihaela Moldoveanu	ACS		11
2.	Florin Sterian	CS	dr.	4,5
Total	2 persoane			16,5

5. Fazele de lucru pe 2019:

BRL, **61**, 2018: continuare și predare

BRL, **62**, 2019: operații de adunare a materialului bibliografic

39. CONSERVAREA ȘI GESTIONAREA ARHIVEI FONOGRAMICE A LIMBII ROMÂNE

1. Departamentul: Dialectologie și sociolingvistică

2. Scurtă prezentare: Lucrarea are ca scop realizarea unei metodologii de transfer, arhivare și accesare a *Arhivei fonogramice a limbii române* (AFLR) în vederea conservării și punerii în circulație a înregistrărilor realizate în ultimii 50 de ani, reprezentând graiurile și dialectele limbii române. În momentul de față, AFLR este stocată pe benzi de magnetofon, ceea ce implică riscul unei degradări fizice și al pierderii materialului. Se va transfera în format digital necompresat materialul existent în AFLR, se va realiza o descriere a înregistrărilor transferate (indice tematic, indice de informatori, indice zonal), astfel ca, la încheierea proiectului, întreaga arhivă de texte dialectale culese din peste 900 de localități din țară și din afara granițelor să beneficieze de un nou statut.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Maria Marin	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Viviana-Monica Fătu	AS	dr.	2
2.	Mara Iuliana Manta	AS	dr.	1
3.	Mihaela-Mariana Morcov	CS	dr.	0,5
Total	4 persoane			4

5. Anul înscrierii în plan: 2006

6. Termen de realizare: permanent

7. Faze de lucru pe 2019: transferul digital și întocmirea fișelor aferente pentru 30 de benzi de magnetofon.

40. CONSERVAREA ARHIVEI ATLASULUI LIMBILOR EUROPEI

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Nicolae Saramandu este președintele ALE, coordonând întreaga activitate desfășurată la acest atlas, secretariatul general fiind format din Manuela Nevaci și Ionuț Geană. Proiectul este elaborat prin colaborarea Comitetelor naționale din toate țările europene.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de lucru:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Carmen-Irina Floarea	CS	dr.	0,5
2.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	0,5
Total:	3 persoane			1,5

5. Faze de lucru pe 2019:

- verificarea materialului românesc; corecturi, revizie la hărți;
- expedierea materialului românesc pentru hărțile aflate în lucru;
- inventarierea întregii arhive ALE, care a fost trimisă la sfârșitul anului 2015 de Institutul de Cercetări dialectale din Marburg, Germania.

41. CONSERVAREA ARHIVEI ATLASULUI LIMBILOR ROMANICE – ARHIVA NAȚIONALĂ

1. Departamentul: Dialectologie, geografie lingvistică, fonetică, onomastică

2. Scurtă prezentare: Nicolae Saramandu este vicepreședintele ALiR, coordonând întreaga activitate de conservare a arhivei, secretariatul general fiind asigurat de Manuela Nevaci.

3. Coordonator:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5

4. Colectivul de lucru:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
----------	--------	---------	-------------------	-------------

1.	Manuela Nevaci	CS I	dr.	0,5
2.	Nicolae Saramandu	CS I	prof. univ. dr.	0,5
Total:	2 persoane			1,5

5. Faze de lucru pe 2019:

- elaborarea listelor de referință pentru 4 hărți ALiR cu materialul lingvistic din cele 4 dialecte românești;
- corecturi, verificarea materialului în vederea publicării;
- conducere, secretariat.

42. CONSERVAREA ȘI GESTIONAREA ARHIVEI *DICȚIONARULUI LIMBII ROMÂNE*

1. Departamentul: Lexicologie și lexicografie

2. Scurtă prezentare: Proiectul privește conservarea arhivei Dicționarului Limbii Române

3. Coordonatori:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Monica Busuioc	CS I	dr.	0,5

4. Colectivul de elaborare:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Titlul științific	Nr. de luni
1.	Alexandru Anghelina	CS	dr.	2
2.	Victor Celac	CS III	dr.	0,5
3.	Cătălina Mărănduc	CS III	dr.	0,5
Total	4 persoane			3,5

5. Personal auxiliar:

Nr. crt.	Numele	Funcția	Număr de luni
1.	Elena Dosan	tehnored. II	9
2.	Roxana Teodorescu	op. II	9
Total	2 persoane		18

6. Colaborare cu Dragoș Lixandru

7. Anul înscrierii în plan: 2013

8. Termen de realizare: permanent

9. Faze de lucru pe 2019:

Actualizarea bazei de date cu cărți nou scanate sau descărcate de pe site-uri ori copiate pagină cu pagină de pe internet

Modificarea titlurilor din baza de texte în conformitate cu ultima variantă a bibliografiei.

DIRECTOR,
conf. univ. dr. Adina DRAGOMIRESCU